ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ - ਸਬਦ ੩੪
ਅਜੁ ਨ ਸੁਤੀ ਕੰਤ ਸਿਉ ਅੰਗੁ ਮੁੜੇ ਮੁੜਿ ਜਾਇ ॥
ਸਲੋਕ, ਸੇਖ ਫਰੀਦ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੭੯

ਅਜੁ ਨ ਸੁਤੀ ਕੰਤ ਸਿਉ ਅੰਗੁ ਮੁੜੇ ਮੁੜਿ ਜਾਇ ॥
ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਡੋਹਾਗਣੀ ਤੁਮ ਕਿਉ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ॥੩੦॥

ਸਾਰ: ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਇਕ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰੀਵੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਹੀਂ; ਸਗੋਂ ਰੂਹਾਨੀ ਵੀ ਹੈ; ਇਹ ਸਾਡੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਾਹ ਦਸੇਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਚੇ ਸਵੈ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੇਚੈਨੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਇਹ ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਏਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਧਰਾਤਲ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਝ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਜੁੜਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਜੁ ਨ ਸੁਤੀ ਕੰਤ ਸਿਉ ਅੰਗੁ ਮੁੜੇ ਮੁੜਿ ਜਾਇ ॥
ਅੱਜ ਰਾਤ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੁੱਤੀ; ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਇਸ ਪੀੜਾ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸਾਡੀ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਬੇਚੈਨੀ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰੀਵੀ ਸਚ ਤੋਂ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਡੋਹਾਗਣੀ ਤੁਮ ਕਿਉ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ॥੩੦॥
ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਰੂਹਾਨੀ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਅ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸਵਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਏਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਕੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? (੩੦)

ਤੱਤ: ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰਤਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਬੇਚੈਨੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਚੈਨ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਛੋੜਾ ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਾਇਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ: ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਸਰਿਆ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਆਰ।

ਸਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਨਇੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

Oneness In Diversity Research Foundation
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: **OnenessInDiversity.com**

ਈਮੇਲ: **onenessindiversityfoundation@gmail.com**